

Uitgeklede polis moet toegang tot Belgisch recht vergroten

Lex van Almelo, journalist

Om de toegang tot het recht te verbeteren voor burgers met middeninkomens heeft de Belgische ministerraad begin juni een voorstel gelanceerd voor een basis-rechtsbijstandverzekering. De Orde van Vlaamse Balies moet, net als de andere belanghebbenden, medio augustus advies uitbrengen over de plannen. 'Er staat zeer weinig bruikbaar in.'

‘Het is ontoelaatbaar dat de middenklasse van onze samenleving geen reële toegang heeft tot het gerecht,’ schrijft de Belgische Ministerraad in een persbericht van 2 juni jongstleden. De regering is akkoord gegaan met het voorstel om een modelcontract in te voeren voor een rechtsbijstandverzekering, omdat de ‘all-in’-rechtsbijstandverzekeringen ‘in België relatief onbeduidend’ blijken te zijn, aldus de ministerraad.

Voor € 12 per maand en een eigen risico van € 250 per geval kan de verzekerde een verzekering krijgen met een minimale dekking. Contentieuze echtscheidingen en geschillen in arbeids-, socialezekerheids- en bouwzaken vallen buiten deze dekking. Consumenten kunnen zich uiteraard voor een hoger bedrag bijverzekeren. Maar de overheidspremie, die bestaat uit kwijtschelding van de assurantiebelaasting van € 13, geldt alleen voor de jaarlijkse basispremie van € 144. De basisverzekering zou op 1 januari 2007 moeten ingaan.

GEEN ECHTE PRIKKEL

Na ‘een eerste verkenning’ zegt Nele Staessens van de Orde van Vlaamse Balies (OVV) dat in de polis ‘zeer weinig bruikbaar staat’. Met deze beperkte dekking zal de polis de toegang tot justitie niet verruimen. De OVV vindt de kwijtschelding van de ‘verzekeringstax’ een te geringe prikkel voor consumenten om een rechtsbijstandverzekering af te sluiten. De Vlaamse advocatenorde ziet liever dat de verzekeringspremies voortaan fiscaal aftrekbaar worden.

Aanvankelijk was dat ook het plan, zegt Gustaaf Daemen van DAS België. Vier jaar geleden kwam Onkelinx, die toen nog minister

foto: Nick Hannes

Het nieuwe paleis van justitie in Antwerpen Nieuw Zuid, ontworpen door de Amerikaan Richard Rogers

van Arbeid, Tewerkstelling en Gelijkekansenbeleid was, met het plan voor een verplichte rechtsbijstandverzekering. Deze verzekering zou een aanvulling zijn op de bestaande WAGezinspolis, waarin de dekking voor rechtsbijstand zich beperkt tot juridische bijstand bij kostenverhaal voor slachtoffers van ongelukken. Volgens Daemen bood dit voorstel een dekking van maximaal € 1000 per geval voor een premie van ongeveer € 40. ‘Maar dat was niet realistisch.’

Daarna onderhandelde de minister met verschillende geledingen over een basisverzekering, waarbij de premie (van rond de € 175) fiscaal aftrekbaar zou zijn en de dekking maximaal € 5.000 per geval bedroeg. Een jaar lang was het stil, totdat de regering ‘plots’ met de uitgekledede verzekering op de proppen kwam en het financiële stimulansje. Onkelinx heeft de arbeidsconflicten eruit gehaald, omdat veel werknemers recht hebben op juridisch advies van hun vakbond en vakbondsjuristen in arbeidszaken mogen procederen.

POLITIEK GEBAAAR

Vergeleken bij de bestaande ARAG-producten biedt de basispolis volgens ARAG-juriste Myriam Cluydts ‘niets nieuws’ – op de vergoeding voor de geslaagde echtscheidingsbemiddeling na. Cluydts ziet het plan als ‘een politiek gebaar’.

DAS-directeur Gustaaf Daemen vindt het voorstel ‘een belangrijk signaal’ en ‘goed als promotie’ voor rechtsbijstandverzekeringen. In België heeft slechts 1 á 2% van de gezinnen een uitgebreide rechtsbijstandverzekering. In Duitsland ligt dat aandeel rond de 50% ligt en in Nederland – volgens Wytze de Vries van de Stichting Univé Rechtshulp – tussen de 40 en 50%.

De geringe populariteit van de rechtsbijstandpolis in België is grotendeels te wijten aan de hogere premies, die het gevolg zijn van het omvangrijkere procesmonopolie van de Belgische advocaat, meent Daems. Daardoor kunnen de rechtsbijstandverzekeraars minder zaken in eigen huis afhandelen. DAS handelt in België 80% van de geschillen zonder advocaten af, terwijl het Nederlandse Univé, een andere grote rechtsbijstandverzekeraar in Nederland, 95% van de zaken zelf afhandelt. Wytze de Vries: ‘De dekking van de Belgische basispolis zouden wij in Nederlands kunnen aanbieden voor € 128, maar dan inclusief arbeidsgeschillen. Op de Belgische markt zouden wij dat niet kunnen.’

Nele Staessens betwist de cijfers en conclusies van DAS. ‘Wij zijn nu bezig met een onderzoek naar de bestaande rechtsbijstandsverzekeringen en zullen de resultaten daarvan medio augustus op tafel leggen van de ministers.’